ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ

Θεωρία Πληροφορίας και Κωδίκων

Εαρινό Εξάμηνο

Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνίων

Νικόλαος Χ. Σαγιάς
Καθηγητής
Webpage: https://eclass.uop.gr/courses/DIT221/
e-mail: nsagias@uop.gr

18/5/2020 1:31:44 πμ

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ

- Στους κώδικες μπλοκ (*block code*) για κάθε k bit μιας λέξης δεδομένων που εισάγεται στον κωδικοποιητή, εξάγεται μία κωδικολέξη μήκους n bit

- Οι κώδικες μπλοκ, των οποίων οι λέξεις δεδομένων τοποθετούνται στην αρχή (ή στο τέλος) των κωδικολέξεων αναλλοίωτες, ονομάζονται συστηματικοί (*systematic*)

- Ένας κώδικας μπλοκ ονομάζεται γραμμικός (*linear*) όταν το αποτέλεσμα της πρόσθεσης, με αριθμητική modulo-2, οποιονδήποτε δύο κωδικολέξεων είναι μια άλλη κωδικολέξη του κώδικα

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Κωδικοποίηση

- Έστω $\mathbf{d} = [d_1, d_2, \ldots, d_k]$ παριστάνει το διάνυσμα της λέξης δεδομένων και $\mathbf{c} = [c_1, c_2, \ldots, c_n]$ παριστάνει το διάνυσμα της αντίστοιχης κωδικολέξης

- Ένας συστηματικός γραμμικός κώδικας μπλοκ γράφεται

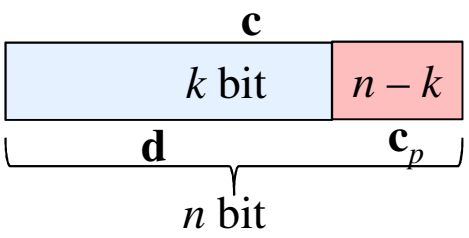

$$
\begin{aligned}
c_1 &= d_1 \\
c_2 &= d_2 \\
&\vdots \\
c_k &= d_k
\end{aligned}
$$

k Bit
Λέξη Δεδομένων

$$
\begin{aligned}
c_{k+1} &= p_{11}\, d_1 \oplus p_{12}\, d_2 \oplus \cdots \oplus p_{1k}\, d_k \\
c_{k+2} &= p_{21}\, d_1 \oplus p_{22}\, d_2 \oplus \cdots \oplus p_{2k}\, d_k \\
&\vdots \\
c_n &= p_{m1}\, d_1 \oplus p_{m2}\, d_2 \oplus \cdots \oplus p_{mk}\, d_k
\end{aligned}
$$

$m = n - k$
Bit Ελέγχου

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Κωδικοποίηση

- Κάθε κωδικολέξη ενός συστηματικού γραμμικού κώδικα μπλοκ σχηματίζεται βάσει του γεννήτορα πίνακα (*generator matrix*) **G** ως εξής

$$\mathbf{c} = \mathbf{d}\,\mathbf{G}$$

- Ο γεννήτορας πίνακας είναι διάστασης $k \times n$ έχει την εξής δομή

$$\mathbf{G} = \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 1 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & 1 \end{bmatrix}}_{\mathbf{I}_k \quad (k \times k)} \underbrace{\begin{bmatrix} p_{11} & p_{21} & \cdots & p_{m1} \\ p_{12} & p_{22} & \cdots & p_{m2} \\ \vdots & \vdots & \cdots & \vdots \\ p_{1k} & p_{2k} & \cdots & p_{mk} \end{bmatrix}}_{\mathbf{P} \quad (k \times m)} = [\mathbf{I}_k \; \mathbf{P}]$$

- Ο **P** είναι ο πίνακας συντελεστών με τιμές {0, 1}

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Κωδικοποίηση

- Δηλαδή, κάθε το διάνυσμα κάθε κωδικολέξης γράφεται ως συνδυασμός του διανύσματος της λέξης δεδομένων και του διανύσματος των bit ελέγχου

$$\mathbf{c} = \mathbf{d}\,\mathbf{G} \Leftrightarrow \mathbf{c} = \mathbf{d}\,[\mathbf{I}_k \;\; \mathbf{P}] \Leftrightarrow \mathbf{c} = [\mathbf{d} \;\; \mathbf{d}\,\mathbf{P}] \Leftrightarrow \mathbf{c} = [\mathbf{d} \;\; \mathbf{c}_p]$$

- Δεδομένου της γραμμικότητας του κώδικα, από την πρόσθεση, με αριθμητική modulo-2, οποιονδήποτε δύο κωδικολέξεων προκύπτει μια έγκυρη κωδικολέξη του κώδικα

- Η ελάχιστη απόσταση Hamming ενός γραμμικού κώδικα μπλοκ προκύπτει αφού υπολογιστούν οι αποστάσεις Hamming μεταξύ όλων των κωδικολέξεων του κώδικα

- Συνεπώς, η ελάχιστη απόσταση Hamming ενός γραμμικού κώδικα μπλοκ προκύπτει από την κωδικολέξη με το ελάχιστο βάρος Hamming (πλην της κωδικολέξης του μηδενικού διανύσματος)

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Κωδικοποίηση

- Παράδειγμα: Έστω ο γεννήτορας πίνακας ενός κώδικα μπλοκ

$$\mathbf{G} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

- Η διάσταση του πίνακα **G** είναι $k \times n = 3 \times 6$, δηλαδή ο κώδικάς μπλοκ είναι ο $(n, k) = (6, 3)$

- Ο κώδικας ικανοποιεί το όριο Hamming αφού

$$n \leq 2^m - 1 \Leftrightarrow 6 \leq 2^3 - 1 = 7$$

- Με πολλαπλασιασμό της κάθε λέξης δεδομένων **d** με τον **G** προκύπτουν οι αντίστοιχες κωδικολέξεις **c**

- Παρατηρούμε ότι ο κώδικας μπλοκ είναι συστηματικός, αφού τα 3 πρώτα bit της κάθε κωδικολέξης είναι η λέξη δεδομένων

Λέξη Δεδομένων	Κωδικολέξη
000	000000
001	001110
010	010011
011	011101
100	100101
101	101011
110	110110
111	111000

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Κωδικοποίηση

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Επιπλέον, παρατηρούμε ότι ο κώδικας μπλοκ είναι γραμμικός, αφού κάθε αποτέλεσμα πρόσθεσης 2 οποιονδήποτε κωδικολέξεων παράγει μία από τις κωδικολέξεις του κώδικα, πχ `001110` ⊕ `010011` = `011101`, `001110` ⊕ `101011` = `100101`

- Εφόσον ο κώδικας μπλοκ είναι γραμμικός, για να βρούμε την ελάχιστη απόσταση Hamming, αρκεί να βρούμε την κωδικολέξη με το ελάχιστο βάρος και αυτό είναι $d_{\min} = 3$

- Άρα, ο κώδικας (6, 3) μπορεί να διορθώσει έως 1 λάθος

$$t = \left\lfloor \frac{d_{\min} - 1}{2} \right\rfloor = 1$$

- Επίσης, ο συγκεκριμένος (6, 3) μπορεί να ανιχνεύσει έως 2 λάθη

$$t' = d_{\min} - 1 = 2$$

Λέξη Δεδομένων	Κωδικολέξη
000	000000
001	001110
010	010011
011	011101
100	100101
101	101011
110	110110
111	111000

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Κωδικοποίηση

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Με βάση το γεννήτορα πίνακα του κώδικα μπλοκ μπορούμε να υλοποιήσουμε τον αντίστοιχο κωδικοποιητή

$$\mathbf{G} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

$\mathbf{P}$

- Ποιο συγκεκριμένα το κύκλωμα του κωδικοποιητή υλοποιείται με βάση τις στήλες του πίνακα **P** χρησιμοποιώντας καταχωρητές ολίσθησης και πύλες XOR

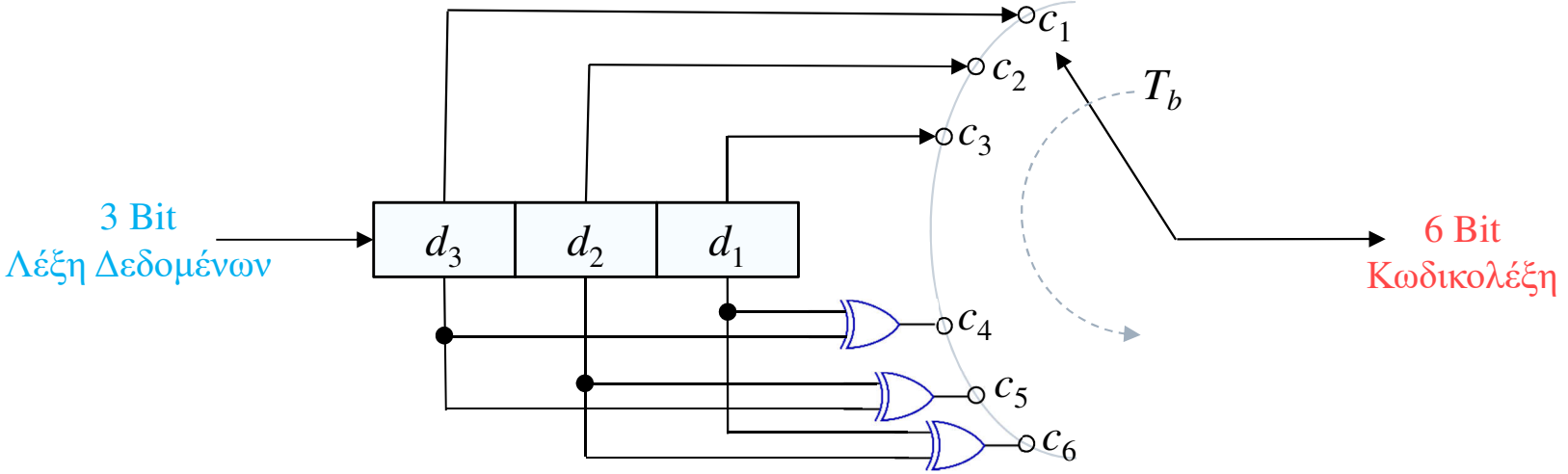

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση I

- Ας ορίσουμε τον πίνακα

$$\mathbf{H} = \underbrace{\begin{bmatrix} p_{11} & p_{12} & \cdots & p_{1k} \\ p_{21} & p_{22} & \cdots & p_{2k} \\ \vdots & \vdots & \cdots & \vdots \\ p_{m1} & p_{m2} & \cdots & p_{mk} \end{bmatrix}}_{\mathbf{P}^{\mathsf{T}}\ (m \times k)} \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 1 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & 1 \end{bmatrix}}_{\mathbf{I}_m\ (m \times m)} = [\mathbf{P}^{\mathsf{T}}\ \mathbf{I}_m]$$

- Υπολογίζοντας το γινόμενο $\mathbf{H}\,\mathbf{G}^{\mathsf{T}}$ προκύπτει η παρακάτω ιδιότητα

$$\mathbf{H}\,\mathbf{G}^{\mathsf{T}} = [\mathbf{P}^{\mathsf{T}}\ \mathbf{I}_m]\,[\mathbf{I}_k\ \mathbf{P}]^{\mathsf{T}} = [\mathbf{P}^{\mathsf{T}}\ \mathbf{I}_m] \begin{bmatrix} \mathbf{I}_k \\ \mathbf{P}^{\mathsf{T}} \end{bmatrix} = \mathbf{P}^{\mathsf{T}}\,\mathbf{I}_k \oplus \mathbf{I}_m\,\mathbf{P}^{\mathsf{T}} = \mathbf{P}^{\mathsf{T}} + \mathbf{P}^{\mathsf{T}} = \mathbf{0}$$

- Ισοδύναμα, εφαρμόζοντας και στα δύο μέλη τον ανάστροφο πίνακα επιπλέον προκύπτει

$$\mathbf{H}\,\mathbf{G}^{\mathsf{T}} = \mathbf{0} \Leftrightarrow (\mathbf{H}\,\mathbf{G}^{\mathsf{T}})^{\mathsf{T}} = \mathbf{0}^{\mathsf{T}} \Leftrightarrow (\mathbf{G}^{\mathsf{T}})^{\mathsf{T}}\,\mathbf{H}^{\mathsf{T}} = \mathbf{0} \Leftrightarrow \mathbf{G}\,\mathbf{H}^{\mathsf{T}} = \mathbf{0}$$

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση I

- Αν στην εξίσωση $\mathbf{G}\,\mathbf{H}^T = \mathbf{0}$ πολλαπλασιάσουμε και τα δύο μέλη με $\mathbf{d}$ προκύπτει

$$\mathbf{G}\,\mathbf{H}^T = \mathbf{0} \Leftrightarrow \underbrace{\mathbf{d}\,\mathbf{G}}_{\mathbf{c}}\,\mathbf{H}^T = \mathbf{d}\,\mathbf{0} \Leftrightarrow \mathbf{c}\,\mathbf{H}^T = \mathbf{0}$$

- Ο πίνακας $\mathbf{H}$ (διάστασης $m \times n$) ονομάζεται πίνακας ελέγχου ισοτιμίας (*parity check matrix*)

- Η παραπάνω εξίσωση ισχύει για κάθε έγκυρη κωδικολέξη του κώδικα

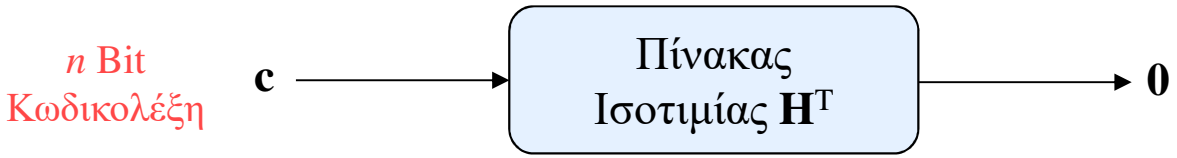

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση Ι

- Αν **r** είναι η κωδικολέξη που λαμβάνει ο δέκτης, τότε αυτή γράφεται ως αποτέλεσμα άθροισης μεταξύ μιας έγκυρης κωδικολέξης **c** και ενός διανύσματος σφάλματος $\mathbf{e} = [e_1, e_2, \ldots, e_n]$, δηλαδή

$$\mathbf{r} = \mathbf{c} \oplus \mathbf{e}$$

- Πολλαπλασιάζοντας το **r** με τον $\mathbf{H}^T$ έχουμε το διάνυσμα **s**, το οποίο ονομάζεται σύνδρομο (*syndrome*) και σχετίζεται με το διάνυσμα σφάλματος ως εξής

$$\mathbf{s} = \mathbf{r}\,\mathbf{H}^T = [\mathbf{c} \oplus \mathbf{e}]\,\mathbf{H}^T = \underbrace{\mathbf{c}\,\mathbf{H}^T}_{\mathbf{0}} \oplus \mathbf{e}\,\mathbf{H}^T = \mathbf{e}\,\mathbf{H}^T$$

- Προφανώς, αν δεν έχει συμβεί σφάλμα **e = 0**, το σύνδρομο είναι το μηδενικό διάνυσμα **s = 0**

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση I

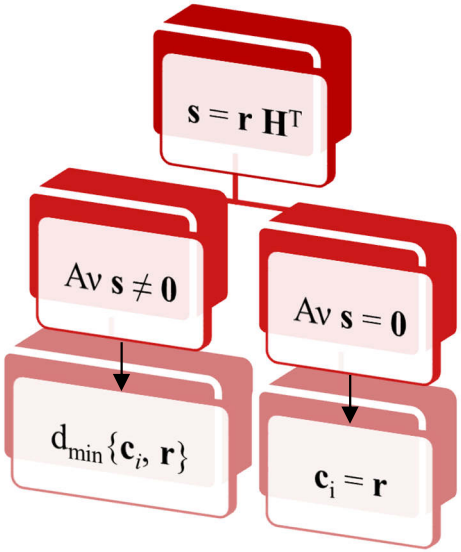

- Η διαδικασία αποκωδικοποίησης μπορεί να γίνει ως εξής:
  - Υπολογισμός συνδρόμου $\mathbf{s} = \mathbf{r}\,\mathbf{H}^T$
  - Αν $\mathbf{s} = \mathbf{0}$, τότε δεν έχει συμβεί σφάλμα, δηλαδή $\mathbf{c}_i = \mathbf{r}$
  - Αν $\mathbf{s} \neq \mathbf{0}$, τότε έχει συμβεί κάποιο σφάλμα και η έγκυρη κωδικολέξη βρίσκεται βάσει της ελάχιστης απόσταση Hamming $d_{\min}\{\mathbf{r}, \mathbf{c}_i\}$
- Ο παραπάνω τρόπος αποκωδικοποίησης απαιτεί να υπάρχουν αποθηκευμένες σε μνήμη όλες οι έγκυρες κωδικολέξεις $\mathbf{c}_i$, ώστε να συγκριθούν με το $\mathbf{r}$
- Η απαίτηση σε μνήμη $n\,2^k$ bit είναι υπερβολικά μεγάλη, ενώ απαιτούνται n πύλες XOR 2 εισόδων, όπου για κάθε $\mathbf{r}$ που λαμβάνεται θα πρέπει να εκτελέσει 2^k λογικές πράξεις
- Για παράδειγμα, για κώδικα μπλοκ (63, 57), η απαιτούμενη μνήμη είναι

$$n\,2^k = 63 \times 2^{57} \approx 1.1 \text{ Exabyte!!!} \qquad (1 \text{ Exa} = 10^9 \text{ Giga})$$

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση Ι

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Με βάση τον γεννήτορα πίνακα, ο πίνακας ισοτιμίας είναι ο $\mathbf{H} = [\mathbf{P}^T\ \mathbf{I}_3]$, δηλαδή

$$\mathbf{G} = \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_{\mathbf{I}_3} \quad \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}}_{\mathbf{P}}$$

$$\mathbf{H} = [\mathbf{P}^T\ \mathbf{I}_3] = \begin{bmatrix} \underbrace{1 & 0 & 1}_{\mathbf{P}^T = \mathbf{P}} & \underbrace{1 & 0 & 0}_{\mathbf{I}_3} \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

- Ο ανάστροφος πίνακας ισοτιμίας είναι

$$\mathbf{H}^T = \begin{bmatrix} \mathbf{P} \\ \mathbf{I}_3 \end{bmatrix} = \begin{matrix} \left.\begin{matrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{matrix}\right\} \mathbf{P} \\ \left.\begin{matrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{matrix}\right\} \mathbf{I}_3 \end{matrix}$$

Λέξη Δεδομένων	Κωδικολέξη
000	000000
001	001110
010	010011
011	011101
100	100101
101	101011
110	110110
111	111000

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση I

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Για ένα διάνυσμα λήψης **r** = [111000], δηλαδή για μια έγκυρη κωδικολέξη, το σύνδρομο υπολογίζεται

$$\mathbf{s} = \mathbf{r}\,\mathbf{H}^{\mathsf{T}} = [1\ 1\ 1\ 0\ 0\ 0] \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} = [0\ 0\ 0]$$

- Για ένα διάνυσμα λήψης **r** = [011000], δηλαδή για μια έγκυρη κωδικολέξη, το σύνδρομο υπολογίζεται

$$\mathbf{s} = \mathbf{r}\,\mathbf{H}^{\mathsf{T}} = [0\ 1\ 1\ 0\ 0\ 0] \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} = [1\ 0\ 1]$$

Λέξη Δεδομένων	Κωδικολέξη
000	000000
001	001110
010	010011
011	011101
100	100101
101	101011
110	110110
111	111000

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση I

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Για το διάνυσμα λήψης **r** = [011000] προέκυψε μη μηδενικό σύνδρομο

- Κατά τον υπολογισμό της απόστασης Hamming μεταξύ του **r** και όλων των έγκυρων κωδικολέξεων **c** προκύπτει ο πίνακας

- Βάσει της ελάχιστης απόστασης Hamming, η έγκυρη κωδικολέξη είναι η

c = 111000

d{r, c}	Κωδικολέξη
2	000000
3	001110
3	010011
2	011101
5	100101
4	101011
4	110110
1	111000

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση ΙΙ

- Ποιο αποδοτική είναι η αποκωδικοποίηση με χρήση του πίνακα τυπικής διάταξης (*standard array*)
- Αναλυτικότερα, η εξίσωση για το σύνδρομο $\mathbf{s} = \mathbf{e}\,\mathbf{H}^{\mathrm{T}} = \mathbf{e}\,[\mathbf{P}^{\mathrm{T}}\ \mathbf{I}_m]^{\mathrm{T}} = \mathbf{e}\begin{bmatrix}(\mathbf{P}^{\mathrm{T}})^{\mathrm{T}}\\ \mathbf{I}_m\end{bmatrix} = \mathbf{e}\begin{bmatrix}\mathbf{P}\\ \mathbf{I}_m\end{bmatrix}$ γράφεται

$$[s_1,\ s_2, \ldots, s_m] = [e_1,\ e_2, \ldots, e_n] \begin{bmatrix} p_{11} & p_{12} & \cdots & p_{1m} \\ p_{21} & p_{22} & \cdots & p_{2m} \\ \vdots & \vdots & \cdots & \vdots \\ p_{k1} & p_{k2} & \cdots & p_{km} \\ 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 1 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & 1 \end{bmatrix} \begin{matrix} \\ \\ \\ \\ \mathbf{P} \\ \\ \\ \\ \mathbf{I}_m \end{matrix}$$

- Πρόκειται για σύστημα m εξισώσεων με n αγνώστους και άρα έχει πολλές λύσεις ως προς **e**
- Ειδικότερα, υπάρχουν 2^{n-k} δυνατές διαφορετικές λύσεις

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση ΙΙ

- Ο πίνακας τυπικής διάταξης ενός κώδικα μπλοκ συνοψίζει σε στήλες ανά έγκυρη κωδικολέξη το σύνολο των μη έγκυρων κωδικολέξεων που ο κώδικας μπορεί να διορθώσει

- Η κάθε γραμμή περιλαμβάνει κωδικολέξεις με το ίδιο σφάλμα και αντιστοιχεί στο ίδιο σύνδρομο, ενώ διαφορετικές γραμμές έχουν διαφορετικά σύνδρομα

- Στην 1η στήλη βρίσκεται η κωδικολέξη $\mathbf{c}_1 = \mathbf{0}$ και οπωσδήποτε $\mathbf{s}_1 = \mathbf{0}$

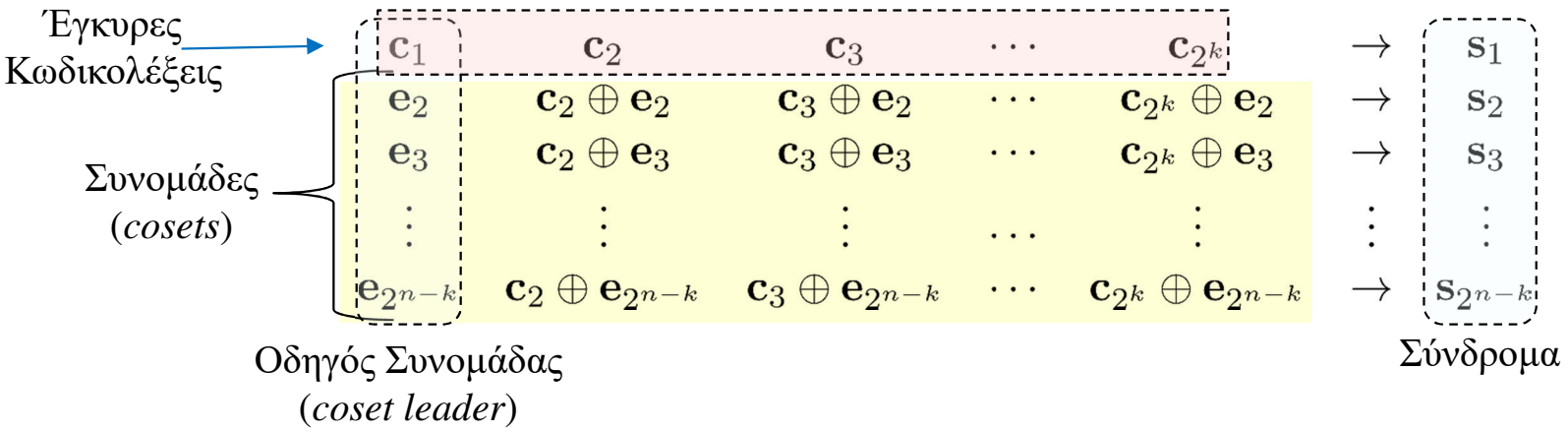

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση ΙΙ

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Η στήλη με τα σύνδρομα υπολογίζεται εύκολα από την σχέση $\mathbf{s} = \mathbf{e}\,\mathbf{H}^T$

- Η πίνακας τυπικής διάταξης του κώδικα μπλοκ (6, 3) είναι παρακάτω

c Έγκυρες Κωδικολέξεις / Συνομάδες	Κωδικολέξεις **r**							Σύνδρομο **s**
	000000	001110	010011	011101	100101	101011	110110	111000	000
	100000	101110	110011	111101	000101	001011	010110	011000	101
	010000	011110	000011	001101	110101	111011	100110	101000	011
	001000	000110	010011	010101	101101	100011	111110	110000	110
	000100	001010	010111	011001	100001	101111	110010	111100	100
	000010	001100	010001	011111	100111	101001	110100	111010	010
	000001	001111	010010	011100	100100	101010	110111	111001	001
e Οδηγός Συνομάδας	100010	101100	110001	111111	000111	001001	010100	011010	111

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση ΙΙ

- Η αποκωδικοποίηση βάσει του πίνακα τυπικής διάταξης συνοψίζεται στα παρακάτω βήματα

- Υπολογισμός συνδρόμου $\mathbf{s} = \mathbf{r}\,\mathbf{H}^T$
  - Αν $\mathbf{s} = \mathbf{0}$, τότε δεν έχει συμβεί σφάλμα, δηλαδή $\mathbf{c}_i = \mathbf{r}$
  - Αν $\mathbf{s} \neq \mathbf{0}$, τότε το σφάλμα προκύπτει από τη γραμμή που αντιστοιχίζει το σύνδρομο με το σφάλμα $\mathbf{e}$
    - Η κωδική λέξη υπολογίζεται

$$\mathbf{c} = \mathbf{e} \oplus \mathbf{r}$$

- Οι απαιτήσεις σε μνήμη της παραπάνω μεθόδου είναι:
  - 2^m σύνδρομα των m bit
  - 2^m διανύσματα λάθους των n bit

- Δηλαδή, οι απαιτήσεις σε μνήμη είναι $(2\,n - k)\,2^m$ bit (υψηλή)

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση ΙΙ

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Από την σχέση $\mathbf{s} = \mathbf{e}\,\mathbf{H}^T$ σχηματίζουμε την αντιστοιχία μεταξύ σφάλματος και συνδρόμου

- Για το διάνυσμα λήψης **r** = [011000], το αποτέλεσμα υπολογισμού του συνδρόμου είναι

$$\mathbf{s} = \mathbf{r}\,\mathbf{H}^T = [0\ 1\ 1\ 0\ 0\ 0] \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} = [1\ 0\ 1]$$

- Το σύνδρομο **s** = [101] αντιστοιχεί στο σφάλμα **e** = [100000]

- Άρα, η έγκυρη κωδικολέξη είναι η

$$\mathbf{c} = \mathbf{r} \oplus \mathbf{e} = 011000 \oplus 100000 = 111000$$

Σφάλμα **e**	Σύνδρομο **s**
000000	000
100000	101
010000	011
001000	110
000100	100
000010	010
000001	001
100010	111

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση ΙΙ

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Ο κώδικας μπλοκ (6, 3) πέραν των 6 απλών σφαλμάτων έχει επιπλέον ικανότητα διόρθωσης 1 διπλού σφάλματος και συγκεκριμένα του **e** = [100010]

- Η επιπλέον αυτή ικανότητα προκύπτει από το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος κώδικας δεν είναι τέλειος, δηλαδή ικανοποιεί το όριο Hamming «καλύτερα» από την ισότητα $n \leq 2^{n-k} - 1$

- Ένας τέλειος κώδικας μπλοκ διορθώνει μόνο απλά σφάλματα

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Αποκωδικοποίηση ΙΙ

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Το διάνυσμα λήψης $\mathbf{r}$ = [011000], ωστόσο, μπορεί να έχει προκύψει από την κωδική λέξη $\mathbf{c}_1$ = [000000], έχοντας συμβεί 2 σφάλματα $\mathbf{e}$ = [011000]

- Η απόφαση υπέρ της κωδικολέξης που εκπέμφθηκε γίνεται βάσει μέγιστης πιθανοφάνειας

- Η πιθανότητα να συμβούν 2 σφάλματα είναι χαμηλότερη από να συμβεί 1

- Συνεπώς, η αποκωδικοποίηση γίνεται βάσει του σφάλματος με το ελάχιστο βάρος

$$\mathbf{c} = \mathbf{r} \oplus \mathbf{e}_{\min}$$

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Σχεδίαση

- Για τη σχεδίαση ενός γραμμικού κώδικα μπλοκ δεν υπάρχει κάποια αυστηρή μέθοδος
- Η σχεδίαση κωδίκων μπλοκ γίνεται έχοντας ως δεδομένα τα *n* και *k*
- Βάσει των *n* και *k* σχηματίζουμε τον ανάστροφο πίνακα ισοτιμίας γεμίζοντας:
  - Τις πρώτες *k* γραμμές με διανύσματα των *m* bit όλα διαφορετικά μεταξύ τους (με εξαίρεση τα διανύσματα με βάρη 0 και 1)
  - Τις υπόλοιπες *m* γραμμές έτσι ώστε να σχηματίζεται ο μοναδιαίος πίνακας $\mathbf{I}_m$

$$\mathbf{H}^{\intercal} = \begin{bmatrix} p_{11} & p_{12} & \cdots & p_{1m} \\ p_{21} & p_{22} & \cdots & p_{2m} \\ \vdots & \vdots & \cdots & \vdots \\ p_{k1} & p_{k2} & \cdots & p_{km} \\ 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 1 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{P} \\ \mathbf{I}_m \end{bmatrix}$$

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Σχεδίαση

- Ο γεννήτορας πίνακας προκύπτει από τον **P** ως εξής

$$\mathbf{G} = [\mathbf{I}_k \ \mathbf{P}] = \begin{bmatrix} 1 & 0 & \cdots & 0 & p_{11} & p_{21} & \cdots & p_{m1} \\ 0 & 1 & \cdots & 0 & p_{12} & p_{22} & \cdots & p_{m2} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots & \vdots & \cdots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & 1 & p_{1k} & p_{2k} & \cdots & p_{mk} \end{bmatrix}$$

- Με τον τρόπο αυτό μπορούν να κατασκευαστούν οι δημοφιλείς κώδικες Hamming

Κώδικες Hamming	
Πλήθος bit ισοτιμίας:	$m \geq 3$
Μήκος κωδικολέξεων:	$n = 2^m - 1$
Πλήθος bit πληροφορίας:	$k = 2^m - m - 1$
Ελάχιστη απόσταση Hamming:	$d_{\text{min}} = 3$
Ικανότητα διόρθωσης λάθους:	1 bit
Ικανότητα ανίχνευσης λάθους:	2 bit

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Σχεδίαση

- Παράδειγμα: Να σχεδιαστεί κώδικας Hamming με μήκος λέξης δεδομένων 4 bit

- Κάνοντας δοκιμές στην $n \leq 2^m - 1$ για μήκη κωδικολέξεων $n > k = 4$ bit, ο κώδικας είναι ο (7, 4)

$m = n - k$	n	$2^m - 1$
1	5	1
2	6	3
3	7	7

- Ο ανάστροφος πίνακας ισοτιμίας συμπληρώνεται από $k = 4$ διανύσματα των $m = 3$ bit

$$\mathbf{H}^{\mathsf{T}} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{P} \\ \mathbf{I}_3 \end{bmatrix}$$

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Σχεδίαση

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Ο γεννήτορας πίνακας σχηματίζεται ως εξής

$$\mathbf{G} = [\mathbf{I}_4 \ \mathbf{P}] = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

- Κάθε κωδικολέξη του γραμμικού κώδικα μπλοκ σχηματίζεται ως εξής

$$\mathbf{c} = \mathbf{d}\,\mathbf{G}$$

d	c
0000	0000000
0001	0001111
0010	0010101
0011	0011010
0100	0100110
0101	0101001
0110	0110011
0111	0111100
1000	1000011
1001	1001100
1010	1010110
1011	1011001
1100	1100101
1101	1101010
1110	1110000
1111	1111111

Γραμμικοί Κώδικες Μπλοκ: Σχεδίαση

- Παράδειγμα (*συνέχεια*): Από την σχέση $\mathbf{s} = \mathbf{e}\,\mathbf{H}^T$ σχηματίζουμε την αντιστοιχία μεταξύ σφάλματος και συνδρόμου

- Δεδομένου ότι οι κώδικες Hamming είναι πλήρης διορθώνουν μόνο απλά σφάλματα

- Η αντιστοιχία μεταξύ σφάλματος και συνδρόμου γίνεται εύκολα από τον $\mathbf{H}^T$

- Η θέση του σφάλματος προκύπτει από τη γραμμή του $\mathbf{H}^T$

- Το σύνδρομο δεδομένης γραμμής του $\mathbf{H}^T$ προκύπτει από τα περιεχόμενα της γραμμής αυτής

$$\mathbf{H}^T = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Σφάλμα **e**	Σύνδρομο **s**
0000000	000
1000000	011
0100000	110
0010000	101
0001000	111
0000100	100
0000010	010
0000001	011